

Nowy program Czyste Powietrze

W trosce o naszych beneficjentów

Robert Gajda, Zastępca Prezesa Zarządu
Katowice, 12 marca 2025

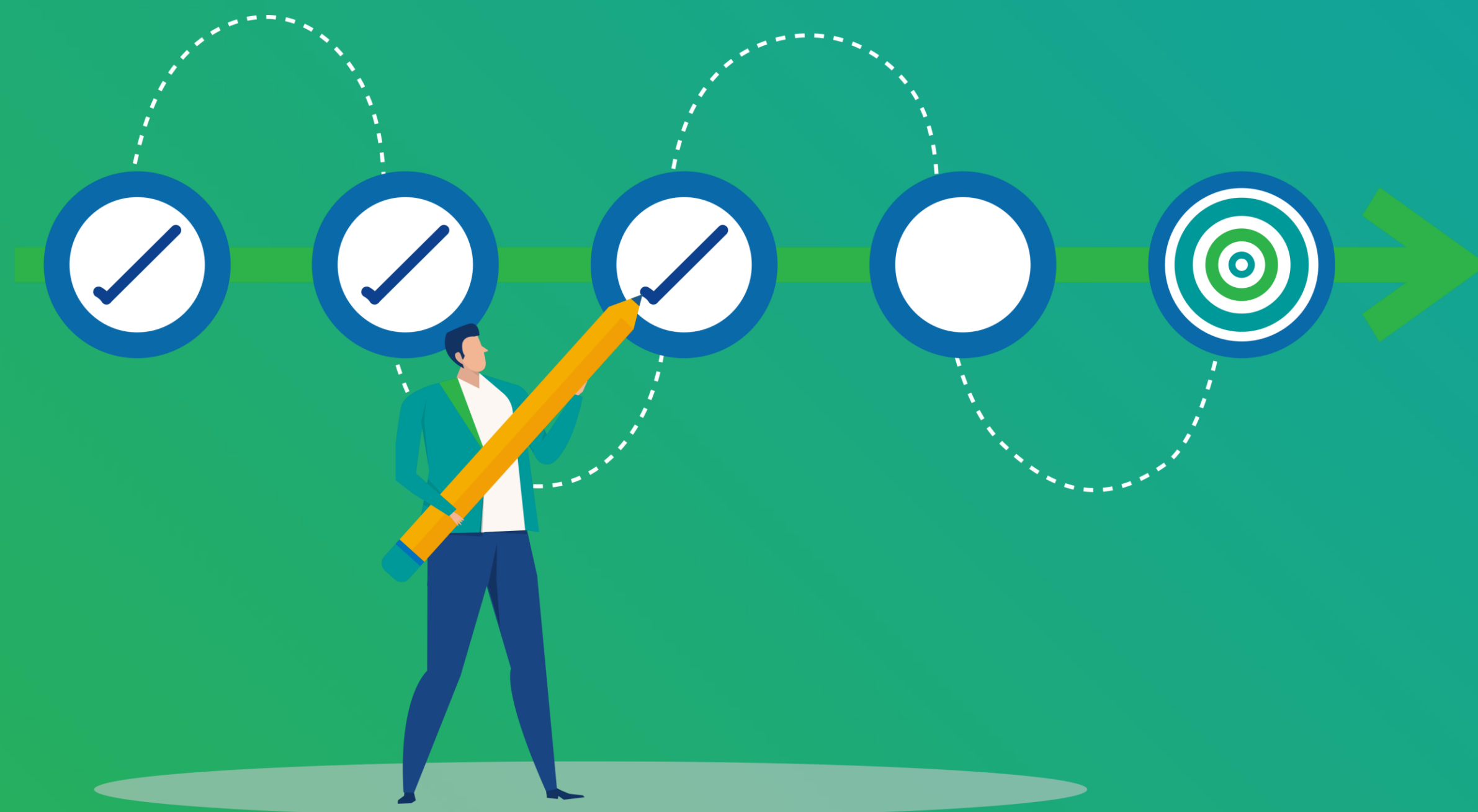
Reforma programu

- ✓ **Uszczelnienie zasad szczególnie w najwyższym poziomie dofinansowania dla najuboższych**
- ✓ **Ukierunkowanie na efektywność energetyczną budynków**
(wymagania dotyczące standardów)
- ✓ **Pozyskanie nowego źródła finansowania – Fundusz Modernizacyjny**
- ✓ **Przygotowanie nowej wersji programu:**
 - Dwuetapowe konsultacje – spotkania z poszczególnymi grupami interesariuszy: organizacje pozarządowe, samorządy, administracja, banki, WFOŚiGW (jesień 2024 r.) oraz szerokie konsultacje społeczne (9-27.12.24 r.)
 - Po konsultacjach – grupa robocza, czyli przedstawiciele NFOŚiGW, MKiŚ, BŚ oraz WFOŚiGW
- ✓ **Wprowadzenie systemu operatorów jednym z ważniejszych elementów reformy**

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Trzy priorytety w nowym Czystym Powietrzu

1. Priorytet ukierunkowany na prawdziwie ubogich energetycznie (1)

- ✓ Przekierowanie najwyższego poziomu dofinansowania, adresowanego do grupy beneficjentów ubogich, szczególnie na tych faktycznie borykających się z ubóstwem energetycznym.
- ✓ Warunki dofinansowania w tym poziomie:
 - kryterium dochodowe,
 - niski standard energetyczny budynku określony przez zapotrzebowanie na energię użytkową do ogrzewania.
- ✓ Celowane wsparcie dla rzeczywiście potrzebujących – nawet do 100% dofinansowania.

1. Priorytet ukierunkowany na prawdziwie ubogich energetycznie (2)

- ✓ Ogólnopolski program operatorów jako wsparcie przede wszystkim osób dotkniętych ubóstwem energetycznym.
- ✓ Beneficjent będzie musiał wykazać, iż jest właścicielem lub współwłaścicielem budynku/lokalu przez **min. 3 lata** przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, co wyeliminuje „szybkie” przepisywanie części własności w celu uzyskania wysokiego poziomu dofinansowania.
- ✓ Możliwość uzyskania dofinansowania tylko na jeden budynek – w ramach wszystkich poziomów dofinansowania.

2. Obowiązkowy standard energetyczny budynku

- ✓ Zwiększenie racjonalności wykonywanych prac termomodernizacyjnych w ramach realizowanych przez beneficjentów przedsięwzięć.
- ✓ Zakres przedsięwzięcia w ramach programu uzależniony od standardu energetycznego budynku przed rozpoczęciem prac (zapotrzebowanie na energię użytkową do ogrzewania).
- ✓ Wymóg minimalnego standardu energetycznego, który musi posiadać budynek po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia.
- ✓ Wymóg udokumentowania standardu energetycznego przed i po realizacji przedsięwzięcia.

3. Racjonalne wydatki – korzyści dla beneficjenta

- ✓ Ograniczenie sztucznego zawyżania kosztów kwalifikowanych w ramach przedsięwzięcia przez wyeliminowanie kosztów nieproporcjonalnych do cen rynkowych, szczególnie w zakresie termomodernizacji, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.
- ✓ Maksymalne kwoty dotacji w poszczególnych rodzajach kosztów kwalifikowanych oraz ograniczenie poziomu dofinansowania do prac towarzyszących niezbędnym do realizacji przedsięwzięcia, ale niebędących jego głównym elementem.
- ✓ Limity cen jednostkowych na m² powierzchni ocieplenia stropów, podłóg i ścian oraz za okna.
- ✓ Jednakowe intensywności dofinansowania dla każdego z poziomów dofinansowania.

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Operatorzy w nowym Czystym Powietrzu

Operatorzy w nowym programie Czyste Powietrze

- ✓ Operator programu Czyste Powietrze zapewni pełne wsparcie dla uczestników programu – od momentu podjęcia decyzji o realizacji inwestycji, przez cały proces inwestycyjny, aż do zakończenia projektu i rozliczenia dotacji.

- ✓ W nowej odsłonie programu Czyste Powietrze:
 - **najwyższy poziom dofinansowania tylko przez operatorów,**
 - podwyższony poziom dofinansowania – opcjonalnie,
 - **prefinansowanie tylko przez operatorów.**

- ✓ Rolę operatorów powierzymy:
 - w pierwszej kolejności **gminom,**
 - następnie innym podmiotom.

Wynagrodzenie dla operatora

- ✓ Za wsparcie gminnych operatorów wypłacane będzie łącznie **1700 zł** w formie zryczałtowanego dofinansowania za jedno przedsięwzięcie doprowadzające do wymaganego standardu energetycznego, w tym:
 - **500 zł** po zawarciu umowy o dofinansowanie przedsięwzięcia realizowanego przez beneficjenta oraz
 - **1200 zł** po rozliczeniu wniosku o płatność końcową.
- ✓ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) na finansowanie operatorów przeznaczył na rok 2025 – **ponad 40 mln zł**.

Terminy naboru i dodatkowe zachęty

✓ Nabór na gminnych operatorów :

- skierowany jest do **wszystkich gmin w Polsce**,
- prowadzony jest w trybie ciągłym,
- umowy będą zawierane etapowo,
- I etap zgłoszeń: **7-21 marca** i podpisywanie porozumień **do 31 marca 2025 r.**,
- II etap: do 30 czerwca 2025 r.

✓ Gminy, które **do 31 marca 2025 r.** zawrą porozumienie z WFOŚiGW na pełnienie funkcji operatora, mogą dodatkowo liczyć na:

- pakiet specjalnych szkoleń,
- współpracę w zespole, który wypracuje najskuteczniejsze praktyki i zasady dalszej formuły wdrażania operatorów w programie „Czyste Powietrze”.

W jaki sposób zgłosić się na operatora?

- ✓ Zgłoszenie deklaracji gminy do podpisania porozumienia operatorskiego należy przesyłać do WFOŚiGW na adres mailowy podany przez fundusz w danym województwie.
- ✓ Wzór porozumienia, wraz z załącznikami, dotyczącego naboru udostępniony zostanie gminom, które zadeklarują chęć pełnienia roli operatora.
- ✓ **Dzięki przystąpieniu do programu operatorów, gmina zapewnia mieszkańcom możliwość pozyskania najwyższego wsparcia w programie oraz prefinansowania.**

Zadania operatorów – dwa etapy z odrębnym wynagrodzeniem

Etap I – 500 zł, obejmuje:

- dotarcie do mieszkańców, którzy potrzebują wsparcia przy wymianie źródła ciepła i termomodernizacji domu;
- zaprezentowanie możliwych rozwiązań w ramach programu Czyste Powietrze;
- ocena poziomu dofinansowania możliwego do otrzymania przez danego mieszkańca;
- wsparcie w wyborze audytora energetycznego i potencjalnych wykonawców, w tym przy podpisywaniu umów prefinansowania;
- pomoc w wypełnieniu i złożeniu wniosku o dofinansowanie.

Etap II – 1200 zł, obejmuje:

- przekazanie i wyjaśnienie warunków umowy o dofinansowanie;
- pomoc przy wyborze i podpisaniu umowy z wykonawcami;
- pomoc we wnioskowaniu o zaliczkę;
- wsparcie w realizacji umowy, uzyskiwaniu finansowania i prefinansowania na kolejnych etapach;
- pomoc w zbieraniu dokumentów niezbędnych do rozliczenia przedsięwzięcia;
- informowanie o warunkach programu oraz obowiązku korzystania z Listy ZUM (<https://lista-zum.ios.edu.pl/>);
- pomoc w aktualizacji audytu energetycznego oraz w wystąpieniu o zmianę warunków umowy dotacji z WFOŚiGW;
- pomoc w wyborze wykonawcy świadectwa charakterystyki energetycznej budynku;
- pomoc w przygotowaniu wniosku o płatność oraz w rozliczeniu końcowym projektu;
- pomoc w zapewnieniu pełnej dokumentacji przedsięwzięcia.

Pozostałe ważne informacje

- ✓ Najwyższy poziom dofinansowania w nowej wersji programu „Czyste Powietrze” będzie dostępny tylko przy wsparciu operatora. Podobna sytuacja dotyczy dotacji z prefinansowaniem. W przypadku poziomu podwyższonego będzie to opcja do wyboru.
- ✓ Jeśli na danym terenie gmina nie zgłosi się do roli operatora, to planowane jest powierzenie tych zadań WFOŚiGW.
- ✓ Gmina, działając zgodnie z obowiązującymi przepisami, może zlecić realizację zadań w zakresie roli operatora lub część tych zadań powierzyć zewnętrznemu wykonawcy.
- ✓ Jeśli gmina, mimo zgłoszenia się do roli operatora zrezygnuje, to będzie mogła wypowiedzieć trwające porozumienie na zasadach określonych w tym dokumencie.
- ✓ Gmina, która nie zgłosi się do roli operatora, nadal może prowadzić gminny punkt konsultacyjno-informacyjny.

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Dziękuję za uwagę
czystepowietrze.gov.pl